

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКОВОЇ ДУМКИ В МЕНЕДЖМЕНТІ, ГАЛУЗЯХ СПОРТУ, ОБСЛУГОВУВАННЯ ТА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

*Тези доповідей
III Міжнародної студентської наукової конференції
(26-27 вересня 2024 року, м. Львів)*

*За загальною редакцією
Наталії ПАВЛЕНЧИК*

Львів -2024

УДК 336.748.12:355.01(477)

ІНФЛЯЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ**Олег БАЧУРІН**

студент

Наукові керівники: **Володимир ХОЛЯВКА**

кандидат економічних наук, доцент

Христина БАРАНІВСЬКА

викладач

Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського (Україна)

Інфляція є важливим макроекономічним показником, який впливає на вартість життя, економічне зростання й добробут населення. В Україні інфляційні процеси зазнали суттєвих змін протягом останніх двох десятиліть, що було спричинено внутрішніми економічними викликами, кризами, зовнішніми чинниками, війною та глобальними трендами.

Проаналізуємо основні інфляційні показники за останні 20 років в Україні (рис.1)

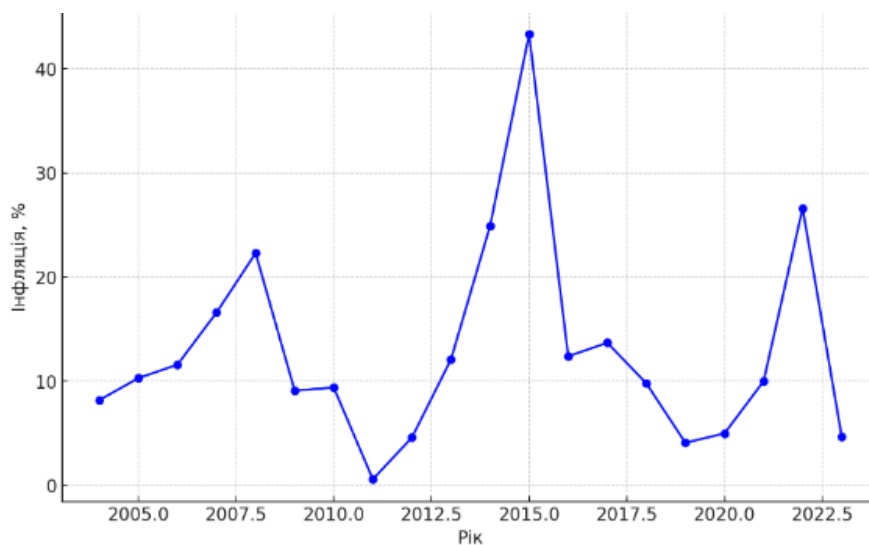

Рис. 1. Зміни рівня інфляції у 2004 – 2024 роках в Україні.

Бачимо значні коливання, зокрема: пік інфляції у 2015 році (43,3 %), спричинений економічною кризою після анексії Криму та війни на Донбасі.

[1] Повномасштабне вторгнення росії у 2022 році спричинило новий

інфляційний шок, коли річний рівень інфляції сягнув 26,6 % [2, 3]. Чинники, що спричинили інфляцію:

1. Зниження виробництва й економічної активності. Пошкодження виробничих потужностей та інфраструктури зменшило економічну продуктивність, що підштовхнуло ціни вгору.

2. Валютні коливання. Падіння гривні щодо основних валют (долар, євро) зумовило збільшення вартості імпортованих товарів.

3. Зростання витрат на енергоносії. Порушення постачання енергії та збільшення цін на нафту й газ на глобальному рівні також сприяли підвищенню цін всередині країни.

У 2024 році спостерігаємо помірну інфляцію на рівні 4,7 % завдяки частковій стабілізації економіки та ефективній монетарній політиці.

Інфляцію доцільно розглядати у прив'язці до темпів зміни середньої зарплати (рис.2).

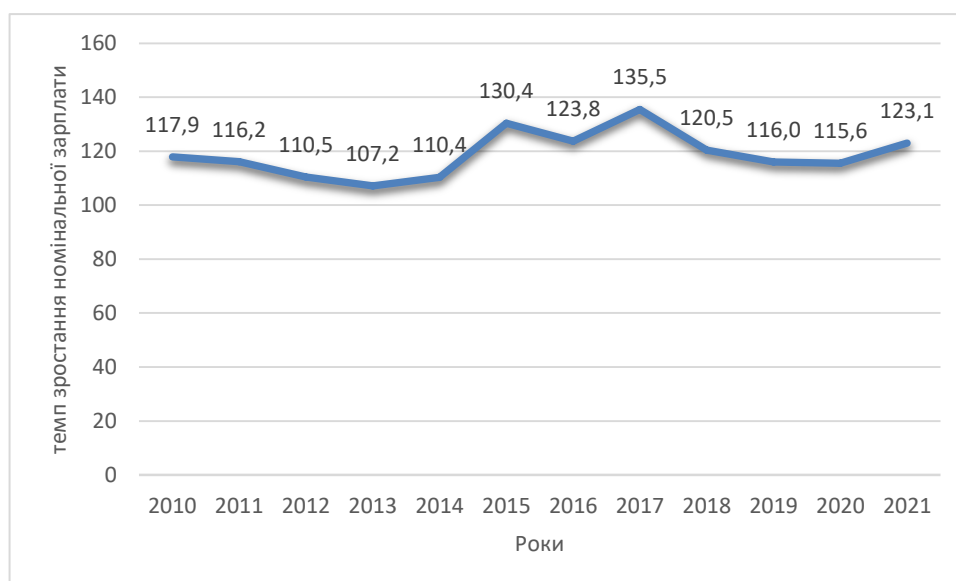

Рис. 2. Темпи зміни середньої зарплати в Україні у 2004–2021 роках

В Україні через дефіцит кадрів темпи зростання зарплат випереджають усі прогнози. У таких галузях, як будівництво, готельно-ресторанний бізнес і водний транспорт зарплати за 2023 рік зросли більш ніж на 40 %. Через дефіцит кадрів роботодавці вимушені платити більше для того, щоб привабити нових працівників. Згідно з останніми даними Держстату, середня

зарплата в Україні становить 18,9 тис. грн на місяць. Це на 22,5 % більше, ніж було в першому кварталі 2023-го. Таке зростання зарплат значно випереджає темпи інфляції (минулого року — 5,1 %) і швидкість відновлення економіки. Ще два роки тому українці в середньому заробляли 14,6 тис. грн. Тож зарплати зросли на 29,3 %, а кумулятивна інфляція за цей самий період сягнула 31,6 % [4]. Це свідчить про зниження купівельної спроможності основної маси населення.

Якщо ж рахувати зарплати в доларах, то до рівня 2020-го року Україна має дійти тільки цього року. У 2020 році українці в середньому заробляли 526 доларів, у 2022-му цей показник знизився до 459 доларів, а у 2023-му середній розмір зарплати в доларовому еквіваленті становив 489 доларів.

Отже, рівень інфляції в Україні значно коливався протягом останніх 20 років, зокрема через зовнішні та внутрішні кризи. Однак завдяки монетарній політиці й адаптації економіки, країна поступово виходить на стабільніші рівні зростання цін. Подальший розвиток залежатиме від стабілізації економіки та успіхів у відновленні країни після війни.

Державні програми підтримки малого та середнього бізнесу можуть допомогти стимулювати економічне зростання й створити нові робочі місця. Але наразі лише розглядають закони про збільшення оподаткування цього сегменту економіки та населення, що не сприятиме підвищенню ділової активності, а, навпаки, може завести ще більше підприємців у тінь.

Поліпшення управління економічними процесами й боротьба з корупцією можуть сприяти стабільності та зменшенню інфляції. Інвестиції в нові технології та інновації можуть підвищити продуктивність і зменшити залежність від імпорту.

Усі перелічені кроки сприятимуть стабілізації економічної ситуації в країні та, зокрема, зниженню темпів зростання цін.

Список використаних джерел:

1. Державна служба статистики України. URL: stat.gov.ua (дата звернення: 04.09.2024).

2. Національний банк України: інфляційні звіти та аналітика щодо монетарної політики та макроекономічних показників. URL: bank.gov.ua (дата звернення: 04.09.2024).

3. Статті та аналітичні матеріали щодо економічної ситуації та інфляції в Україні. URL: Minfin.com.ua (дата звернення: 04.09.2024).

4. Яким буде рівень зарплат в Україні у 2025–2027 роках: прогноз Кабміну. URL: <https://www.telegraf.in.ua/kremenchug/10130521-jakim-bude-riven-zarplat-v-ukrajini-u-2025-2027-rokah-prognoz-kabminu.htm> (дата звернення: 04.09.2024).